

2015. aasta üldaruanne – kommenteeritud kokkuvõte

2015. aastal jätkas Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) püüdlusi nelja strateegilise eesmärgi saavutamiseks, keskendudes järgmisele.

1 **Teha kvaliteetne teave võimalikult hästi kättesaadavaks, et kemikaale oleks võimalik ohutult toota ja kasutada**

2015. aastat iseloomustas valmistumine REACH-registreerimise 2018. aasta tähtpäevaks. Esitatud registreerimistoimikute arv, eelkõige uute registreerimiste jaoks, oli eeldatust palju suurem. Sellest võib järeldada, et ettevõtted on juba asunud esitama toimikuid viimase registreerimistähtaja jaoks. Samas esitasid ainult 17% kõigist registreerimistoimikuist väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKE). Prognoos

oli 30%, mis tähendab, et VKEde teadlikkus registreerimiskohustustest on endiselt suur probleem.

Sellela seoses alustas ECHA REACH 2018 tegevuskava meetmete rakendamist ning käivitas kaks esimest etappi uute VKE-sõbralike mitmekeelsete abimaterjalide avaldamiseks selleks ettenähtud veebilehtedel. Lisaks alustas ECHA ettevalmistusi, et võtta kasutusele varasemast kasutajasõbralikumad järgmise põlvkonna toimikute koostamise ja taotluste esitamise vahendid. VKEde vajaduste paremaks mõistmiseks selles valdkonnas alustas ECHA VKEde eriküllastuste kava, mille eesmärk on teha suunatud kontrollkäike teatud valdkondade ja riikide VKEdesse.

Lisaks sisaldas kemikaaliohutuse hindamise programm VKEdele suunatud meetmeid selgitavate lühivideote, veebiseminaride ja esitluste vormis. Parema teabevahetusega tarneahelas kemikaaliohutuse aruande / kokkupuutesenaariumi tegevuskava alusel kaasneb varasemast olulisema teabe standardse edastamise allkasutajatele. Kõik need meetmed aitavad registreerimiskohustusega VKEdele paremini mõista REACH-tegevuse mõju oma äritegevusele ning seda, kuidas täita allkasutaja kohustusi.

ECHA alustas 2014. aastal kehtestatud vastavuskontrolli strateegia rakendamist ning rohkem kui pooltel juhtudel kõigest tehtud vastavuskontrollidest keskenduti ainetele, mis on riskijuhtimise seisukohalt väga olulised. Toimikute valikul ja prioriseerimisel lähtuti IT-põhiste ja käsitsi toimivate elementidega kontrollimisest ning varasematest hinnangutest. Lisaks muutis ECHA 2015. aastal oma lähenemisviisi toimikute ajakohastamisele, edendades toimikute ennetavat täiustamist sellega, et avaldas nende ainete loetelu, mida võidakse käsitleda tulevikus vastavuskontrollide ajal.

Aasta lõpuks saavutas ECHA olulise kavandatud eesmärgi – valmis andmekogum, mis sisaldab kuni 120 000 kemikaali kokkuvõtlikku ohutusteavet ja mida saavad kõik Euroopa Liidu kodanikud kasutada vahetult ECHA veebilehelt. See tohutu hulk kogutud andmeid on kohandatud eri sihtrühmade vajadustega ning liigendatud kolmel tasandi järgi: teabekaart, lühikirjeldus ja täielikud lähteandmed. Niisugune uus teabelevitamiseviis võimaldab sidusrühmadel kontrollida neid huvitavate ainete teavet ning ühtlasi aitab ettevõtetel mõista paremini oma toimikute kvaliteeti ja neid täiendada. Lisaks saavad VKEd selle kaudu teada, kas nende aine on juba registreeritud, või kontrollida tarnijatelt saadud teavet. Uue platvormi ametlik käivitamine lükkus paremaks teavitamiseks edasi 2016. aasta jaanuarisse.

2 Innustada ametiasutusi kasutama teavet arukalt, et tuvastada ohtlikke kemikaale ja käsitleda nende ohte

2015. aasta oli teine aasta, mil rakendati väga ohtlikeks aineteks nimetamise ja REACH-riskijuhtimismeetmete rakendamise Euroopa Liidu tegevuskava aastani 2020, mille tulemusena

arendati edasi ühist sõelumismeetodit, lõimiti kõik menetlused, määratleti sõelumisstsenaariumid ja keskenduti ainetele, mis on inimtervise ja keskkonna seisukohast kõige tähtsamad. Üha rohkem liikmesriike osales IT-põhisele sõelumisele järgnenud käsitsi kontrollimisel.

Liikmesriikide pädevad asutused jätkasid ühenduse ajakohastatud hindamisplaanis loetletud ainete hindamist. Selle tulemusena taotleti lisateavet 39 aine kohta ning järeldusteni jõuti 11 aine suhtes, millest enamiku korral ei olnud vaja edasisi meetmeid. ECHA toetas hindavaid liikmesriike, kontrollides tegevuse järjepidevust ja aidates koostada otsuseid. ECHA avaldas ainete hindamise menetluse parandamiseks ülevaate, milles loetleti mitu täiustamist vajavat valdkonda. Kaasa aitas ka tagasiside apellatsiooninõukogu esimeste otsuste kohta, mis käsitlesid menetlusi ja ainete hindamise otsuseid. Ainete hindamise otsuste arv, mille kohta on esitatud kaebus, püsis suhteliselt suur (üle 20%).

Seoses ohtlikuks aineks nimetamisega lisati liikmesriikide ettepanekul ja komisjoni taotlusel 2015. aastal kandidaatainete loetellu seitse uut väga ohtlikku ainet. Kuigi see arv on eeldatust väiksem, oli väga ohtlike aineid 2015. aasta lõpus kokku 168. Lisaks esitas ECHA komisjonile kuuenda soovitusena 15 prioriteetse aine lisamiseks autoriseerimisloetellu ja koostas seitsmenda soovitusena kavandi. Väga ohtlike ainete tegevuskava rakendamise otsuse tulemusena avaldas ECHA veebilehel 24 riskijuhtimisvalikute analüüsi järeldust; nendest 21 järelduses leiti, et on vaja võtta täiendavaid regulatiivmeetmeid.

ECHA jätkas autoriseerimisnõuete teabe levitamist mitmel viisil: korraldades esitamiseelset teabeüritusi, avaldades riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee hinnatud selgeid ja hea ülesehitusega autoriseerimistaotluste näiteid ning koostades veebipõhise VKE-sõbraliku autoriseerimisjuhendi. Samuti lihtsustati toimikute esitamise menetlust, et see oleks otstarbekam. Koostati ka rakendusemäärus, millega kehtestatakse erijuhtumitele lihtsustatud eeskirjad, ja see ootab praegu komisjoni poolt vastu võtmist.

Aasta jooksul esitati ECHA-le 7 uut autoriseerimistaotlust, mis hõlmavad kokku 13 kasutusala. Riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee võtsid vastu

25 arvamust, enamasti 2014. aastal esitatud taotluste kohta. Lisaks võtsid ECHA komiteed vastu arvamused, mis käsitlesid liikmesriikide esitatud piiranguaruandeid (ammooniumisoolad, kunstnikuvärvide sisalduv kaadmium, perfluorooktaanhape ja selle soolad, bisfenool A) ning ECHA esitatud piiranguaruandeid (asbest ja dekabromodifenüüleeter).

Riskihindamise komitee võttis vastu 38 arvamust tarbekaupades sisalduvate, tööstuses laialdaselt kasutatavate ning mitmes taimekaitsevahendis ja biotsiidis sisalduvate ainete ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ettepanekute kohta – alates komitee tegevuse algusest on neid arvamusi nüüd üle 200.

3 Lahendada teaduslikke probleeme, tegutsedes liikmesriikide, Euroopa Liidu institutsioonide ja muude osalejate teadusliku ja regulatiivse suutlikkuse suurendamise keskusena

2015. aastal jätkas ECHA 2014. aastal määratletud teadusstrateegia rakendamist. See saavutati tänu ECHA osalemisele OECD katsesuuniste ja juhiste koostamises, milles käsitletakse prioriteetseid näitajaid, näiteks naha sensibilliseerimist, genotoksilisust, endokriinseid häireid põhjustavaid aineid ning ökotoksilisust vee- ja maismaaorganismidele. ECHA korraldas pinnase riskihindamise teadusseminari ning koostas sellega seonduvate prioriteetsete valdkondade pädevuste tugevdamise koolitusprogrammid.

ECHA edendas ametiasutuste ja teadlaste dialoogi teadusküsimustes, eelkõige loomkatsete alternatiivide toetamiseks. Ametiasutustele ja registreerijatele anti teadusnõuandeid ka sellega, et avaldati analoogmeetodi hindamise raamistik teemal, kuidas koostada ja hinnata analoogmeetodi põhjendusi seoses nõutavate inimtervise andmetega.

Oluline töö on tehtud ka seoses nanomaterjalidega – ECHA juhib jätkuvalt OECD tehisanomaterjalide töörühma katsetamise ja hindamise juhtühikut, eriti seoses REACH-määruste lisade eeldatava, kuigi edasilükatud läbivaatamisega, millega nendesse lisatakse ainete nanovormid.

4 Täita praegusi ja uusi õigusaktidega kehtestatud ülesandeid tulemuslikult ja tõhusalt, ühtlasi kohanedes tekkivate ressursipiirangutega

Kogu aasta vältel on ECHA pööranud erilist tähelepanu oma töökorrale, et tõhustada REACH- ja CLP-menetlusi. Lisaks sellele jätkas ECHA menetluste tugevdamist lõimitud regulatiivstrateegia kaudu, mille abil suurendatakse ECHA ja tema partnerite kasutatavate toimingute üldist tõhusust ja järjepidevust, et tagada toimikute parem vastavus nõuetele ja ainete ohutu kasutamine. Mitu algatust, näiteks ulatuslik tõhususkava ja muudatushalduse kasutuselevõtmine säästlikumaks töötamiseks on aidanud ametil vähendada regulatiivseid tööjõukärpeid. Tööprogrammi eesmärkide saavutamise oli suuresti võimalik tänu arvukate halduslike ja teaduslike

IT-töövoosüsteemide sujuvale toimimisele ja ajakohastamisele.

Et olla valmis autoriseerimistaotlustega seotud töömahu eeldatavaks haripunktiks, nõustus haldusnõukogu sekretariaadiga, et ametisse tuleb nimetada rohkem komiteede tavalikke liikmeid, misjärel nimetati mõlemasse komiteesse (riskihindamise ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee) kokku 9 lisaliiget.

Vaatamata olulistele finants- ja personalipiirangutele seoses biotsiidimäärusega suutis ECHA saavutada ja ületada biotsiididega

seotud eesmärgid, hoida biotsiidiregister (R4BP 3) ajakohane ning korraldada seminari riikide pädevate asutustega, et vaadata läbi toimeainete heakskiitmise menetlus ning uurida võimalusi selle edasiseks tõhustamiseks.

2015. aastal saavutas ECHA täiskiruse ka PIC-teatiste käsitlemisel, mis suurenes võrreldes 2014. aastaga 19% võrra. ECHA koordineeris edukalt teabe kogumist impordi ja ekspordi aastaaruande koostamiseks.

echa.europa.eu/reach-2018

2015. aasta üldaruanne
echa.europa.eu/publications

